

Hem>Utbildning, rättsliga nätverk och rättsliga organ>Utbildning av rättstillämpare>EU:s policy för juridikutbildning

EU:s policy för juridikutbildning

Utbildning av rättstillämpare i EU-rätt är ett viktigt redskap för att säkerställa att EU-rätten tillämpas korrekt och effektivt, skapa ömsesidigt förtroende bland rättstillämpare vid gränsöverskridande förfaranden och stödja genomförandet av EU:s värden och principer såsom rättsstatsprincipen. Utbildningen syftar till att göra det möjligt för alla rättstillämpare (domare, åklagare, domstolspersonal, advokater, notarier, exekutionstjänstemän, övervakare, fängelsepersonal osv.) att se den roll som EU-rätten spelar i deras dagliga arbete, ge den fullständiga verkan och säkerställa att rättigheter och skyldigheter enligt EU-rätten efterlevs i nationella och gränsöverskridande rättsliga förfaranden.

Den europeiska rättsutbildningen har stor betydelse för alla rättstillämpare, t.ex. domstolspersonal, advokater, exekutionstjänstemän, notarier och medlare och i synnerhet för domare och åklagare.

Genom Lissabonfördraget fick Europeiska unionen (EU) behörighet att främja civilrättsligt och straffrättsligt samarbete genom "utbildning av domare och övrig personal inom rättsväsendet". Sedan dess har den rättsliga utbildningen i EU-rätt lett till en mer korrekt och enhetlig tillämpning av EU-rätten och skapat ömsesidigt förtroende i gränsöverskridande rättsliga förfaranden och på så sätt bidragit till utvecklingen av EU:s rättsområde.

Europeiska kommissionen antog 2011 ett **meddelande med titeln "Skapa förtroende för en EU-övergripande rättvisa – en ny dimension för den europeiska rättsliga utbildningen", som löpte ut 2020**. Ambitionen i meddelandet var att ge den europeiska rättsliga utbildningen en ny dimension och utbilda hälften (800 000) av alla rättstillämpare i EU senast 2020. Tack vare ett starkt gemensamt åtagande av kommissionen, medlemsstaterna, europeiska utbildningsorgan samt enskilda rättstillämpare nådde man målet redan 2017, två år före planen.

Kommissionen antog 2019 **utvärderingen av den europeiska strategin för rättslig utbildning 2011-2020**. Utvärderingen visade att strategin bidrog till ett ökat antal utbildningar men även främjade nya typer av verksamheter, till exempel utbytesprogram. Den bidrog till en bättre utbildning i EU-rätt för flera kategorier av rättstillämpare, framför allt domare och åklagare. Den ledde även till kapacitetsbyggande av nätverk som till exempel det europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN) och stärkte EUBaserade nätverk och utbildningsleverantörer.

2020 års statistiska rapport om europeisk rättslig utbildning visar att antalet utbildade rättstillämpare fortfarande 2019 låg på en anmärkningsvärt hög nivå med över 182 000 rättstillämpare som hade utbildning i EU-rätt. Skillnader kvarstår emellertid när det gäller deltagandet i utbildning i de olika medlemsstaterna och i de olika rättsliga yrkena.

Genom att bygga på lärdomarna och på ny utveckling sedan antagandet av den europeiska strategin för rättslig utbildning 2011-2020 har Europeiska kommissionen utarbetat ett omfattande rättsligt utbildningspaket i syfte att stödja fler rättsliga system och rättstillämpare genom att förbereda dem för 2000-talets utmaningar och de kontinuerliga förändringarna av EU-rätten:

En ny **europeisk strategi för rättslig utbildning 2021–2024**.

Den nionde årsrapporten 2020 om den europeiska rättsliga utbildningen av generaldirektoratet för rättsliga frågor och konsumentfrågor.

Lanseringen av den **europeiska utbildningsplattformen (ETP)** på den europeiska e-juridikportalen.

I den nya strategin, i centrum av utbildningspaketet, anges följande nya ambitiösa utbildningsmål och nya prioriteringar:

I den nya strategin fastställs nya verksamhetsmål som skräddarsyts för de olika rättsliga yrkenas behov.

Strategin är inriktad på en bredare målgrupp och en ny geografisk räckvidd för att bemöta nya utmaningar i enlighet med rättstillämparnas behov.

Rättslig utbildning bör i än högre utsträckning främja den gemensamma rättsstatskulturen, stödja de grundläggande rättigheterna, öka digitaliseringen av rättsväsendet, sträcka sig längre än till utbildning i juridik och stödja utvecklingen av yrkeskompetens, och samtidigt säkerställa att nya utbildningserbjudanden snabbt blir tillgängliga för att möta nya utbildningsbehov.

Utbildning av domare och åklagare bör prioriteras, men alla rättstillämpare berörs: domstolspersonal, advokater, notarier, exekutionstjänstemän, medlare, rättsliga tolkar och översättare, domstolsexperten och i vissa situationer fängelsepersonal och övervakare. Framför allt släpar utbildningen av domstolspersonal och advokater efter och bör åtgärdas. Fängelsepersonal och övervakare är en ny målgrupp som inte omfattades av den föregående strategin.

Strategin är inriktad på EU:s rättstillämpare men den är också ett stöd för länderna på västra Balkan mot EU-medlemskap liksom för utomeuropeiska länder, i synnerhet i Afrika och Latinamerika, genom att den stärker demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen.

Europeiska kommissionen kommer att stödja högkvalitativa gränsöverskridande utbildningsprojekt i EU-rätt genom att utnyttja olika tillgängliga EU-fonder, såsom de kommande programmen för rättvisa och för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden.

Att uppnå dessa nya mål är ett **gemensamt ansvar för alla berörda parter**. Medlemsstaterna, domstolsförvaltningarna, **nationella** och **europeiska organ för rättslig utbildning** samt juristkåren på nationell och europeisk nivå måste **verka för** att integrera EU-rätten och dess tillämpning i nationell och lokal utbildning, för att skapa fler kurser som berör EU-rätten och öka antalet deltagare.

Vidta åtgärder

Kommissionen kommer att fortsätta att engagera sig starkt i den rättsliga utbildningen för att se till att de uppnådda resultaten kan fortsätta och ta itu med nya utmaningar enligt rättstillämparnas behov. Europeisk rättslig utbildning är ett överbyggande ämne och ett verktyg som säkerställer att EU:s instrument för politik på rättsområdet genomförs på rätt sätt. Det bör återspeglas i de flesta initiativ på området för EU:s gränsöverskridande samarbete liksom i samband med initiativ för rättsstatsprincipen.

Information om **EU-stöd** till europeiska juridiska utbildningsprogram finns på följande webbplatser:

Generaldirektoratet för rättsliga frågor och konsumentfrågor, **Generaldirektoratet för konkurrens**, **Generaldirektoratet för migration och inrikes frågor** och **Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)**.

För att komplettera den nya strategin har kommissionen lanserat den **europeiska utbildningsplattformen**. Plattformen är ett sökverktyg som ger rättstillämpare möjlighet att hitta kurser i EU-rätt som anordnas i EU och utbildningsmaterial för egeninläring. Rättstillämpare kommer att kunna söka efter kurser i EU-rätt och hålla sig informerade om utbildningsverksamhet på olika språk. Den europeiska utbildningsplattformen lanseras 2021 som en första testfas med deltagande av fyra godkända leverantörer av rättslig utbildning på EU-nivå. **Europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN)**, **Europeiska rättsakademien (ERA)**, **Europeiska institutet för offentlig förvaltning (EIPA)** och **Europeiska universitetsinstitutet (EUI)**. Kommissionen bidrar till plattformen med uppdaterat och färdigt utbildningsmaterial och handböcker som utarbetats främst med ekonomiskt stöd från EU.

Bedömning av den nuvarande situationen

Kommissionen offentliggör varje år en rapport på engelska om deltagande av rättstillämpare i utbildning i EU-rätt i Europeiska unionen:

2023 års rapport [PDF](#) (5234 Kb) [en](#)

2022 års rapport [PDF](#) (2646 Kb) [en](#)

2021 års rapport [PDF](#) (3912 Kb) [en](#)

2020 års rapport [PDF](#) (3272 Kb) [en](#)

2019 års rapport [PDF](#) (2692 Kb) [en](#)

2018 års rapport [PDF](#) (2588 Kb) [en](#)

2017 års rapport [PDF](#) (3019 Kb) [en](#)

2016 års rapport [PDF](#) (1515 Kb) [en](#)

2015 års rapport [PDF](#) (1742 Kb) [en](#)

2014 års rapport [PDF](#) (1927 Kb) [en](#)

2012 års rapport [PDF](#) (2265 Kb) [en](#), publicerad 2013,

2011 års rapport [PDF](#) (512 Kb) [en](#), publicerad 2012.

Sedan 2013 har kommissionen gett stöd till Aiakos, **ett tvåveckors utbytesprogram för nya domare och åklagare som sköts av det europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN)**. Kommissionen kommer också att arbeta fram kompletterande åtgärder genom att utveckla den **europeiska e-juridikportalens stödjande funktion** och formulera **praktiska riktlinjer**, t.ex. för utbildningsmetoder och utvärdering.

Under perioden 2013–2014 genomförde kommissionen på förslag av Europaparlamentet **pilotprojektet om europeisk rättslig utbildning** för att kartlägga bästa praxis för utbildning av rättstillämpare i EU-rätt. Resultaten offentliggörs här:

Study on best practices in training of judges and prosecutors, som tagits fram av Europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN):

Rapporten finns tillgänglig på [engelska](#) [PDF](#) (1619 Kb) [en](#). Sammanfattningen finns på [engelska](#) [PDF](#) (593 Kb) [en](#) och [franska](#) [PDF](#) (589 Kb) [fr](#).

Faktabladerna om bästa utbildningspraxis finns i sektionen **"god praxis"** i portalen. De kommer att hjälpa lärare och utbildare inom alla juristyrken att förbättra sina metoder när det gäller exempelvis bedömning av utbildningsbehov, utbildningsmetoder eller utvärderingar.

Study on the state of play of lawyers' training in EU law, som tagits fram av Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE) samt Europeiskt centrum för domare och jurister vid EIPA:

Rapporten finns tillgänglig i en [interaktiv tidskrift](#) [PDF](#) (2857 Kb) [en](#) och i [pdf format](#) [PDF](#) (1807 Kb) [en](#) på engelska. Sammanfattningen finns på [engelska](#) [PDF](#) (1064 Kb) [en](#) och på [franska](#) [PDF](#) (1378 Kb) [fr](#).

Faktabladerna om advokatutbildningen i alla EU:s medlemsstater presenteras i portalen i sektionen om utbildning av rättstillämpare på nationell nivå. De kan hjälpa nationella advokatsamfund och advokaters myndigheter att bedöma utbildningsbakgrunden hos varje sökande advokat som önskar utöva sin rätt till etableringsfrihet i EU.

Följande bilagor till rapporten är tillgängliga här på svenska:

Bilaga B - resultat från samråd [en](#) (2140 Kb)

bilaga H: **Frågeformulär 1 om utbildningssystem** [PDF](#) (164 Kb) [en](#) och **förklaringar** [PDF](#) (163 Kb) [en](#),

Frågeformulär 2 om utbildningsleverantörer [PDF](#) (286 Kb) [en](#) och **förklaringar** [PDF](#) (234 Kb) [en](#),

Frågeformulär 3 om god utbildningspraxis [PDF](#) (190 Kb) [en](#) och **förklaringar** [PDF](#) (62 Kb) [en](#).

Projektets webbplats finns [här](#).

Study on the state of play of court staff training in EU law and promotion of cooperation between court staff training providers at EU level, som tagits fram av Europeiskt centrum för domare och jurister, en avdelning inom EIPA, Justice Coopération Internationale (JCI, Frankrike), Centro de Estudios jurídicos (Spanien), Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury (Polen) och delstaten Sachsens Staatsministerium der Justiz und für Europa (Tyskland):

Studien finns tillgänglig på [engelska](#) [PDF](#) (1379 Kb) [en](#). En sammanfattning finns på [engelska](#) [PDF](#) (909 Kb) [en](#) och [franska](#) [PDF](#) (893 Kb) [fr](#). Studiens rekommendationer för att förbättra domstolspersonalens utbildning finns också på [engelska](#) [PDF](#) (938 Kb) [en](#) och [franska](#) [PDF](#) (950 Kb) [fr](#).

En sammanfattning av EU:s domstolspersonals huvuduppgifter och roller finns i [denna tabell](#) [PDF](#) (383 Kb) [en](#). En detaljerad beskrivning av domstolspersonalens uppgifter i varje medlemsstat kommer snart att offentliggöras på medlemsstaternas sidor i portalen.

Beskrivningen av domstolspersonalens utbildningssystem i medlemsstaterna kommer att offentliggöras i portalens avsnitt **Utbildning av rättstillämpare på nationell nivå**.

Project to promote the cooperation between judicial stakeholders concerned by European judicial training, som tagits fram av EJTN:

Rapporten finns på [engelska](#) [PDF](#) (1499 Kb) [en](#). En sammanfattning finns på [engelska](#) [PDF](#) (631 Kb) [en](#) och [franska](#) [PDF](#) (630 Kb) [fr](#).

Faktabladerna om rollen för det europeiska nätverket för rättslig utbildning finns i portalens avsnitt **Europeiska utbildningsnätverk och strukturer**.

Bakgrund

År 2006 lade kommissionen fram ett [meddelande](#) för Europaparlamentet och rådet om rättslig utbildning i Europeiska unionen.

År 2008 antogs en [resolution](#) av rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om utbildningen av domare, åklagare och personal inom domstolsväsendet i Europeiska unionen.

År 2009 offentliggjorde Europaparlamentet en [studie om stärkandet av den rättsliga utbildningen i Europeiska unionen](#) [PDF](#) (553 Kb) [fr](#), tillgänglig på franska.

I och med Lissabonfördragets ikraftträdande i december 2009 tillkom en rättslig grund för verksamhet som rör rättslig utbildning. Genom artiklarna 81 och 82 anges stöd till utbildning av domare och övrig personal inom rättsväsendet bland de åtgärder som behövs för att stärka det rättsliga samarbetet inom civil-, handels- och straffrätt.

I december 2009 antog rådet [Stockholmsprogrammet](#) som fokuserar på frågor som rör en europeisk rättslig utbildning för alla som är yrkesverksamma inom rättsväsendet.

I Stockholmsprogrammets [handlingsplan](#) och i [rapporten](#) om EU-medborgarskapet 2010 slog kommissionen fast att europeisk rättslig utbildning utgör en prioritet. Europaparlamentet betonar också att lämplig rättslig utbildning på ett betydelsefullt sätt bidrar till en bättre fungerande inre marknad och gör det lättare för medborgarna att utöva sina [rättigheter](#).

I slutet av 2010 inledde kommissionen ett samråd med de berörda parterna, däribland medlemsstater, medlemmarna i Justice Forum, och [Europeiska utbildningsnätverk och strukturer](#) och deras medlemmar. En sammanfattning av resultatet av samrådet finns [här](#) (192 Kb) [en](#).

Den 13 september 2011 antog Europeiska kommissionen ett meddelande med titeln

[Skapa förtroende för en EU-övergripande rättvisa – en ny dimension för den europeiska rättsliga utbildningen](#).

I sina slutsatser av den 27 och 28 oktober 2011 om europeisk rättslig utbildning ([på engelska](#)), uppmanade rådet (rättsliga och inrikes frågor) att det årligen ska ske ett informationsutbyte med kommissionen om tillgängliga utbildningar om EU-lagstiftning och om antalet rättstillämpare som utbildas.

Under 2012 föreslog Europaparlamentet ett pilotprojekt för europeisk rättslig utbildning, i syfte att bidra till att

kartlägga bästa praxis för utbildning av domare, åklagare och yrkesverksamma inom rättsväsendet om de nationella rättssystemen och rättstraditionerna liksom EU-rätten,

ta fram de mest effektiva sätten att ge utbildning i EU-rätt och nationella rättsliga system för domare, åklagare och rättstillämpare på lokal nivå och främja dialog och samordning mellan domare och åklagare i EU,

uppmuntra samordnare av rättsligutbildningar i EU att utbyta idéer om bästa praxis och sprida dem över hela EU och

förbättra samarbetet mellan det europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN) och nationella institutioner med ansvar för rättslig utbildning. Detta

kommer att inbegripa utbildningsanordnare som t.ex. Europeiska rättsakademin samt yrkesorganisationer på EU-nivå, t.ex. det europeiska nätverket för

domstolsadministrationer, nätverket för ordförande vid högsta domstolarna i Europeiska unionen och sammanslutningen av de högsta

förvaltningsdomstolarna och nätverket för allmänna åklagare vid högsta domstolarna i EU.

I november 2013 höll vice ordförande Reding ett anförande på engelska vid Europaparlamentets workshop

[Legal training: an essential tool for European judicial excellence](#).

I juni 2016 antog det europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN) nio principer för rättslig utbildning, både som en bas för domarkårens hantering av

sina utbildningsbehov och som en ram för utbildningssamordnare i deras arbete med att tillhandahålla utbildning för domare och åklagare. Principerna

behandlar frågor som rätten till rättslig utbildning under arbetstid, ansvaret för att tillhandahålla nödvändiga resurser, obligatorisk utbildning i början av

karriären, användning av moderna utbildningsmetoder och inkludering av teknik och icke-rättsliga frågor i utbildningsämnena. Texten till principerna samt

bakgrundsinformation finns på [engelska](#) och [franska](#).

Kommissionen antog 2019 [utvärderingen av den europeiska strategin för rättslig utbildning 2011-2020](#). Utvärderingen och upplagan från 2019 av GD

Rättsliga frågor årsrapporter med statistik och siffror om rättstillämpares deltagande i utbildning i EU-rätt visar att målet uppnåddes allmänt på ett effektivt sätt. Utvärderingen visar följande:

Det främsta målet för meddelandet från 2011 att hälften (800 000) av alla EU:s rättstillämpare skulle delta i utbildning i EU-rätt mellan 2011 och 2020 uppnåddes redan 2017, två år tidigare än planerat.

Under åren uppnådde nästan alla kategorier av rättstillämpare det årliga målet på 5 % av utbildade tillämpare per yrke.

Strategin har bidragit till ett ökat antal utbildningar men har även främjat nya typer av verksamheter, till exempel utbytesprogram.

Målet 1 200 juristutbyten per år överträffades och antalet utbildningsverksamheter ökade konstant.

Aiakos-programmets framgång är ett påtagligt framsteg mot målet att alla nyanställda domare och åklagare bör delta i utbyte som anordnas av nationella institutioner för rättslig utbildning.

I och med strategin nästan fördubblades de totala medel som var tillgängliga för att utbilda rättstillämpare genom EU-program.

Strategin har bidragit till att bygga upp kapacitet för nätverken, såsom Europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN), och stärkt nätverk på EU-nivå och

utbildningsleverantörer såsom Europeiska rättsakademin (ERA) och Europeiska institutet för offentlig förvaltning (Luxemburg).

Anknutna studier

[Stärka det rättsliga samarbetet i Europeiska unionen](#) (1694 Kb) [fr](#), 2009, på franska.

[Judicial training in the EU Member States](#), 2011, på engelska

Europaparlamentets workshop "the training of legal practitioners: teaching EU law and judgecraft":

[Session I – Learning and Accessing EU Law: Some Best Practices](#) och [Session II – Improving Mutual Trust](#) (på engelska), 2013

Senaste uppdatering: 19/02/2024

Den här sidan sköts av Europeiska kommissionen. Informationen på denna sida avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens officiella

ståndpunkt. Kommissionen påtar sig inte något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. Vänligen läs den rättsliga informationen för upplysningar om upphovsrätten till EU-sidor.